

MÜLTECİ HAKLARI KOORDİNASYONU

- Helsinki Yurttaşlar Derneği (hYd)
- İnsan Hakları Derneği (İHD)
- İnsan Hakları Gündemi Derneği (İHGD)
- Mültecilerle Dayanışma Derneği (Mülteci-Der)
- Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi (UAÖ)

21.03.2012

Mülteci Hakları Koordinasyonu, bugün yani 21 Mart'ta, IDC koordinasyonu ile 20'yi aşkın ülkede aynı anda başlatılan ve devletleri göçmen ve sığınmacı çocuklara yönelik alıkonma uygulamalarını sona erdirmeye çağıran küresel kampanyaya Türkiye'de start veriyor.

GÖÇMEN VE SİĞINMACI ÇOCUKLAR KAPATILMAMALIDIR

Hareket halinde göçmen ve sığınmacı çocuklar

Her yıl dünya çapında yüzbinlerce çocuk savaş, çatışma ve zulüm olaylarından dolayı mülteci durumuna düşüyor, ülkelerinden kaçmak zorunda kalıyor. Bu çocukların bir kısmı ya kendi ülkelerinde maruz kaldıkları şiddet olayları sırasında ailelerini kaybetmiş oluyor, ya da kaçış sırasında aile bireylerinden ayrı düşüyor. Bazen aileler ellerindeki bütün imkanları, çocuklarını güvenli bir ülkeye ulaştırmak için kullanıyor. Sonuç olarak her yıl Afganistan, Sudan, Somali gibi ülkelerden sayıları binlerle ifade edilen refakatsiz çocuk mülteci Türkiye'ye sığınıyor.

Diğer yandan, bazen yoksulluk ve ekonomik eşitsizliklerin hakim olduğu Asya ve Afrika ülkelerinden çocuklar varsıl bir Avrupa ülkesine ulaşip, çalışmak ve ailelerine yardım etmek için göç yollarına düşüyor. Türkiye coğrafi olarak, ekonomik göçmen üreten Güney ve Doğu ülkeleriyle müreffeh Avrupa Birliği arasında bir köprü durumunda. Türkiye üzerinden her yıl Avrupa'ya yönelen düzensiz transit göç hareketleri içinde çok sayıda refakatsiz çocuk göçmen de ülkemize geliyor.

İşte hem refakatsiz çocuk mülteciler hem de çocuk göçmenler çoğu zaman imkansızlıklardan dolayı ellerinde pasaportları belgeleri olmadan, düzensiz yollardan Türkiye'ye ulaşıyor. Bazıları yine aynı düzensiz yollardan örneğin Yunanistan'a geçmeye çalışırken yakalanıyor. Bazıları ülkenin doğu sınırlarında, bazıları hareket halindeyken iç bölgelerde ya da İstanbul, İzmir gibi büyük illerde yakalanıyor.

İster göçmen olsun, ister sığınmacı olsun, bu durumda hareket halindeyken, elinde pasaportu belgesi olmadığı için, yani düzensiz durumda bulunduğu için yakalanan çocukların, hem Türkiye'nin taraf olduğu başta BM Çocuk Hakları Sözleşmesi olmak üzere uluslararası antlaşmalardan hem de ulusal çocuk koruma mevzuatından gelen hakları var. Bu çocukların öncelikle çocuk olduklarının tespit edilmesi, yetişkinlerden ayrı muamele görmeleri ve koruma altına alınmaları gerekiyor. Mültecilik durumu olan, yani savaş ve zulüm olaylarından dolayı ülkesini terk etmiş refakatsiz çocukların Türkiye'deki sığınma prosedürüne

erişimlerinin sağlanması, sığınma ihtiyacı olmayan göçmen çocukların da aile bireyleriyle birleştirme ya da ülkelerine geri dönmelerine yönelik işlemlerin “çocuğun yüksek yararı” ilkesi ışığında titizlikle takip edilmesi gerekiyor.

Türkiye, “geri gönderme merkezleri”, çocuk göçmen ve sığınmacılar

Oysa mevcut uygulamada, Emniyet, jandarma ve sınırları korumakla ilgili işlevler üstlenen askeri birimlerce düzensiz durumda buldukları için ya da hareket halindeyken yakalanan çocuklar çoğu zaman çocuk olarak muamele görmüyor. Yaş tespitleri titizlikle yapılmıyor. Sığınma talebi olan refakatsiz çocukların başvuruları çoğu zaman işleme konmuyor. Daha vahimi, bu göçmen ve sığınmacı çocuklar çoğu zaman yetişkinlerle birlikte eskiden “yabancılar misafirhanesi” yeni ismiyle “geri gönderme merkezi” denen göçmen nezarethanelerine kapatılıyor. İl Emniyet Müdürlükleri’nin Yabancılar Şubesi denetiminde bulunan bu idari gözetim yerleri düzensiz durumdayken yakalanan ve sınırdışı işlemleri devam eden yabancıların kapatıldığı yerler. Oysa çocukların her aşamada çocuk olarak muamele görmesi ve özgürlüklerinden mahrum edilmemeleri gerekiyor.

Yapılan araştırmalar gösteriyor ki, ister refakatsiz olsun ister aileleriyle birlikte, düzensiz hareket halindeki çocukların alıkonulması onların fiziksel, duygusal ve psikolojik gelişimi üzerinde yıkıcı etkiler bırakmakta.

Düzensiz hareket halindeki çocukların kapatılması, tutulması, alıkonulması küresel bir sorun. Müreffeh Batı ülkeleri dahil birçok ülkede göçmen ve sığınmacı çocuklar çeşitli aşamalarda özgürlüklerinden mahrum ediliyorlar. Bu uygulamalar, hem çocuk, göçmen ve mülteci hakları savunucuları hem de çocuk gelişimi ve psikolojisi alanında çalışan bilimsel uzmanlar tarafından ciddi şekilde eleştiriliyor.

Küresel kampanya

Göçmen ve Sığınmacıların Kapatılmasına Karşı Uluslararası Koalisyon (International Detention Coalition - IDC) 50 ülkeden bu alanda çalışan 258 sivil toplum örgütünü biraya getiren bir şemsiye yapı. Türkiye’den de Mülteci Hakları Koordinasyonu bileşeni Helsinki Yurttaşlar Derneği ve Mültecilerle Dayanışma Derneği bu koalisyonun üyeleri arasında.

(<http://www.idcoalition.org>)

Mülteci Hakları Koordinasyonu, bugün yani 21 Mart’ta, IDC koordinasyonu ile 20’yi aşkın ülkede aynı anda başlatılan ve devletleri göçmen ve sığınmacı çocuklara yönelik alıkonma uygulamalarını sona erdirmeye çağırان küresel kampanyaya Türkiye’de start veriyor.

Kampanyanın uluslararası kulvarında IDC bugün Cenevre’de BM İnsan Hakları Konseyi’nde çeşitli ülkelerde alıkonma uygulamalarına maruz bırakılan göçmen ve sığınmacı çocuklarla yapılan görüşmeler ve uluslararası standartlar ışığında çocuklara yönelik idari gözetim uygulamalarının yarattığı ağır hasar ve sakıncaları ortaya koyan bir rapor sunacak. “Kapatılmış Çocukluk” (Captured Childhood) başlıklı bu rapor devletlere göç ve iltica yönetimi alanında çocukların özel ihtiyaçlarını gözetecek kapatma-dışı alternatifler konusunda somut ve detaylı önerilerde bulunuyor.

(<http://idcoalition.org/idc-policy-document-captured-childhood-launches-today-in-geneva/>)

Kampanyanın Türkiye ayağında ise Mülteci Hakları Koordinasyonu 2012 yılı boyunca bir dizi etkinlik ve girişimle sorunun çeşitli veçhelerini ve çözüm önerilerini kamuoyu, ilgili devlet kurumları ve TBMM’nin dikkatine getirmeyi amaçlıyor.

İlk elde, Koordinasyon yakında TBMM'ye gelmesi beklenen "Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu" tasarısında göçmen ve sığınmacı çocuklarla ilgili maddeler konusunda bugüne kadar dile getirdiği görüş ve eleştirileri TBMM'ye taşıyacak.

Göçmen ve sığınmacı çocuklar kapatılmamalıdır

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Koruma Kanunu ışığında ilgili bütün devlet kurumlarının ayırım gütmeksizin, ister yerli ister yabancı olsun Türkiye'de bulunan tüm çocukların yüksek yararını gözeterek gerekli koruma ve destek tedbirlerini alma yükümlülüğü vardır. Göçmen, sığınmacı, belgeli, belgesiz, yerli, yabancı bütün çocuklar öncelikle çocuk olarak muamele görmeli, ailelerinden ayrı düşmüş çocukların tespiti, korunması ve temel ihtiyaçlarının karşılanması için gereken mekanizmalar süratle oluşturulmalıdır. Hiçbir sığınmacı ya da göçmen çocuk yalnızca pasaportu belgesi olmadığı için ya da düzensiz durumdayken hareket halindeyken yakalandığı için özgürlüğünden mahrum edilmemeli, kapatılmamalıdır.

MÜLTECİ HAKLARI KOORDİNASYONU:

Helsinki Yurttaşlar Derneği (HYD)
İnsan Hakları Derneği (İHD)
İnsan Hakları Gündemi Derneği (İHGD)
Mültecilerle Dayanışma Derneği (Mülteci-Der)
Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi (UAÖ)

Mülteci Hakları Koordinasyonu iletişim:

Tel.: 312- 468 84 60, Faks: 312 – 468 92 53, E-posta: info@multecihaklari.org